

**Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında
Hukukî ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşması**

Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti

İki ülke arasında dostluk bağlarını pekiştirmek ve hukukî ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşmayı egemenlik, ulusal bağımsızlık, haklarda eşitlik ve İçişlerine karışmama ilkelerine dayanarak düzenlemek arzusuyla,

Hukukî ve ticari konularda bir adli yardımlaşma anlaşması akdedilmesine karar vermişler ve bu amaçla aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

**KISIM I
BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER**

Madde 1

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları diğerinin ülkesinde haklarının ve menfaatlerinin hukuki ve yasal korunması hususlarında bu Âkit taraf vatandaşları ile aynı haklara sahip olacaklardır.
2. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, hukukî ve ticari konularda hak ve menfaatlerinin takibi ve korunmasında mahkemelere ve diğer yetkili makamlara, bu Âkit Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şart ve formalitelerle serbestçe müracaat hakkına sahip olacaklardır.
3. Akit Taraflardan birinde iş yeri merkezi olan ve bu tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler kamu düzenine aykırı olmadığı takdirde, işbu Anlaşmanın hükümlerinden yararlanma hakkına sahip olacaklardır.

Madde 2

1. Âkit Taraflar işbu Anlaşma gereğince adli yardımlaşma taleplerini yerine getirmek üzere Merkezi Makamlar tayin edeceklerdir.
2. Türkiye Cumhuriyeti adına Merkezi Makam Adalet Bakanlığıdır. Hırvatistan Cumhuriyeti adınaişe Merkezi Makam ise Adalet Bakanlığıdır.
3. İşbu maddenin yukarıda zikredilen paragrafındaki hükümler, diplomatik veya konsolosluk kanallarından iletişin kurulmasına engel olmaz.

Madde 3

1. Bu Anlaşmanın 11. maddesinde belirtilenler dışındaki, adli yardım talepleri ve buna ekli belgelere talepte bulunulan Âkit tarafın dilinde veya İngilizce olarak yapılmış onaylı tercümeleri eklenecektir.
2. Adli yardımlaşmaya İlişkin İstinabe talepleri ve bunların ekleri talepte bulunan Âkit Tarafın dilinde yazılacak ve talepte bulunulan Akit Tarafın dilinde veya İngilizce onaylı tercümesi eklenecektir.
3. Adli yardım taleplerinin yerine getirilmesi İle İlgili belgeler talepte bulunulan Âkit Tarafın dilinde düzenlenecektir

Madde 4

Âkit Tarafların Adalet Bakanlıkları talep üzerine, İşbu Anlaşmaya konu teşkil eden hukukî sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki kanunlar ve uygulamalar hakkında birbirlerine karşılıklı olarak bilgi vereceklerdir.

KISIM II

BÖLÜM 1

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA

Madde 5

1. Âkit Tarafların yetkili makamları karşılıklı olarak hukukî ve ticari konularda adli yardım sağlamayı taahhüt ederler.
2. Karşılıklı adli yardım, özellikle belgelerin iletilmesi, tarafların, tanıkların dinlenmesi ve bilirkişi incelemesi, keşif gibi usule ilişkin kararların icrasını kapsar.

Madde 6

1. Bir adli yardım talebi şu hususları ihtiva edecektir
 - a. Talepte bulunulan makamların adları
 - b. Talep edilen olaya ilişkin işlemlerin mahiyeti;
 - c. Tarafların isimleri, daimi ve geçici adresleri (ikametgâhları veya oturdukları yerler), tâbiyetleri ve meslekleri)

d. Tarafların vekillerinin isimleri ve soyadları;

e. Talebin konusu ve icrası için gerekli bilgiler.

2. Bir, adli yardım talebi ve buna ekli belgeler, imzalanmış olmalı ve talepte bulunan makamın resmi mührünü taşımaktadır.

Madde 7

1. Talepte bulunulan makam, adli yardım talebinin yerine getirilmesi sırasında, kendi kanun hükümlerini uygular. Bununla birlikte, talepte bulunan makamın isteği üzerine, talepte bulunulan Tarafın kanunlarına aykırı olmamak şartıyla diğer Âkit Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.

2. Talepte bulunulan makam adli yardım talebinin yerine getirilmesinde yetkili değilse, sözkonusu talebi yetkili makama iletir ve bundan talepte bulunan makamı haberdar eder.

3. Talepte bulunulan makam, adli yardım talebinin yerine getirilmesinden sonra belgeleri talepte bulunan makama iletir veya talebin yerine getirilmemesi halinde, bunu sebepleri ile bildirir.

Madde 8

1. Tebligat talebinde muhatabın tam adresi ve tebliğ edilecek belgeler belirtilmelidir.

2. Tebligat talebinde belirtilen adrese belgeler tebliğ edilemediği takdirde, talepte bulunulan makam muhatabın tam adresini tesbit için lüzumlu tedbirleri alacaktır. Bu adresin tesbit edilmesinin imkansızlığı halinde, talepte bulunulan makam, talepte bulunan makama bilgi verir ve belgeleri bu makama iade eder.

3. Tebligat alındısı talepte bulunulan Tarafın kanunlarına göre tanzim edilir. Tebligat alındısı tebliğ tarihini ve yerini ihtiva edecektir.

4. Talep edilen Taraf kendi topraklarında adli yardım sebebiyle yapılan bütün masrafları üstlenecek ve bu masrafların ödenmesini talep etmeyecektir.

Madde 9

Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesi, talep edilen Âkit Tarafın egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine zarar vermesi halinde reddedilebilir. Bununla beraber red gerekçesi diğer Âkit Tarafa yazılı olarak bildirilecektir.

Madde 10

1. Hangi uyrukta olursa olsun bir davet üzerine, talepte bulunan Tarafın adli makamları önüne çıkan bir tanık veya bilirkişi, Talepte bulunan Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Taraf ülkesine girişinden önce işlenen bir suç dolayısıyla kovuşturulamayacağı veya tutuklanamayacağı gibi, daha önce ittihaz olunan bir hüküm sebebiyle de cezalandırılmaz.

2. Bir tanık veya bilirkişi, daveti yapan makam tarafından hazır bulunmasının artık gerekli olmadığı hususu kendilerine bildirildiği tarihi takip eden 15 gün içinde, talepte bulunan Tarafın ülkesini terketmedikçe takdirde İşbu dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin İradesi dışındaki sebeplerle talepte bulunan Âkit Taraf ülkesini terketmedikçe süre, bu paragrafta öngörülen süre kapsamı dışında tutulacaktır. .

3. Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle de kovuşturulamaz veya tutuklanamazlar.

4. Talepte bulunan makam tanık veya bilirkişi sıfatıyla davet edilen kişiyi kendi mevzuatında öngörülen şartlar dairesinde yol ve ikamet giderlerinin ödeneceği ve bilirkişi için, bilirkişilik ücreti tediye olunacağı hususunda haberdar edecektir. Bu kişinin talebi üzerine, yol ve ikamet giderlerinin karşılanması için sözü edilen makamca bir avans ödenecektir.

BÖLÜM 2 BELGELER

Madde 11

Âkit Taraflardan birinin mahkemeleri veya diğer yetkili makamlarının talebi üzerine, diğer Taraf, talepte bulunan tarafın vatandaşlarının ahvali şahslyelerine mütedair belgelerin, şahsi işleri ve menfaatleri ile ilgili diğer belgelerin suretlerini tercümesiz ve ücretsiz gönderir.

Madde 12

1. Âkit Tarafların birinin ülkesinde yetkili makamlar tarafından tanzim edilmiş, verilmiş veya onaylanmış ve resmi mühür taşıyan belgeler ile bunların onaylı örnekleri diğer Âkit Tarafın topraklarında tasdik işlemine tâbi tutulmadan geçerli olacaktır.

2. Bir Âkit Tarafın resmi makamlarınca düzenlenen belgeler, diğer Tarafın topraklarında düzenlenen resmi belgelerle aynı ispat kuvvetine sahiptir.

BÖLÜM 3

TEMİNAT AKÇESİNDEN (JUDICATUM SOLVI)

VE

YARGILAMA MASRAFLARINDAN MUAFİYET

Madde 13

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, salt yabancı olmalarından veya diğer Tarafın ülkesinde ikametgahları veya meskeni bulunmamasından ötürü teminat akçesi (Judicatum Solvı) vermekle yükümlü tutulamazlar.
2. İşbu maddenin birinci paragrafında belirtilen hususlar tüzel kişilere de uygulanır.

Madde 14

1. Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Tarafın mahkemeleri önünde bu Âkit Tarafın vatandaşları gibi aynı şart ve ölçüde yargılama harç ve masraflarından muaf olmaktan ve ücretsiz adli müzaheretten faydalanırlar.
2. Bu adil yardım ve adli müzaheret İcra işlemleri dahil olmak üzere davanın tüm işlemlerine uygulanır.
3. Âkit Taraflardan birinin yasal hükümleri uyarınca harç ve masraflardan muaf olmaktan yararlanan vatandaşlar, diğer Tarafın ülkesinde aynı davanın usule ilişkin işlemleri dolayısıyla ile de bu muafiyetten faydalanırlar.

Madde 15

1. 14. madde hükmünden faydalanmak için gerekli şahsi, ailevi ve malvarlığı durumuna mütedair belge müracaat edenin ikametgahının veya meskeninin bulunduğu Âkit Tarafın yetkili makamları tarafından verilmelidir.
2. Şayet müracaat edenin Âkit Tarafların birinde veya diğerinde ikametgahı veya meskeni bulunmuyor ise, ülkesinin diplomatik misyon veya konsoloslugu söz konusu belgeyi kendisine verebilir.
3. Yargılama harç ve masraflardan muafiyet talebini karara bağlayacak adli makam İşbu Anlaşmanın 3. maddesinin 2. paragrafında öngörülen yöntemi izleyerek, bu belgeyi vermiş olan makamdan tamamlayıcı bilgiler talep edebilir.

Madde 16

Şayet Âkit Taraflardan birinin mahkemesi, diğer Âkit Tarafın ülkesinde ikametgahı veya meskeni bulunan bir şahsın belirli bir usul işlemini tamamlaması için bir süre tesbit ederse, bu süre, evrakın muhatabına tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar.

BÖLÜM 4

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDAKİ KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 17

1. Âkit Taraflardan herhangi biri, diğer Âkit Taraf ülkesinde verilmiş aşağıdaki kararları, işbu Anlaşmada öngörülen şartlar altında tanıyacak ve tenfiz edecektir.

a. Hukukî ve ticari konulara ilişkin adli kararlar ile hukukî konularla ilgili diğer yetkili makamların kararları,

b. Tazminata ilişkin olarak cezaî konularda verilmiş kararlar,

2. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra verilmiş olan hukukî ve ticari konulardaki nihai mahiyette adli kararlar, karar olarak kabul edilir. Yukarıda 1. paragrafın (a) bendinde değinilen kararlar ancak, bunlara ilişkin hukukî ilişkilerin işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra doğmuş olması halinde nazara alınacaktır.

Madde 18

İşbu Anlaşmanın 17. maddesinde belirtilen kararlar, aşağıdaki şartları haiz olmaları halinde diğer Akit Tarafın ülkesinde tanınır ve tenfiz edilir:

a. Karar, verildiği Akit Tarafın ülkesindeki kanunlara göre kesinleşmiş ve icra edilebilir olmalıdır.

b. Kararın verildiği Âkit Tarafın kanunlarına göre, davayı kaybeden taraf usulüne uygun surette mahkemeye davet edilmiş olmalıdır.

c. Davanın tarafları iddialarını savunma hakkından mahrum edilmemiş ve usulüne uygun olarak mahkemeye davet edilmiş bulunmalı ve kendilerine iddialarını ileri sürme ve savunmaya imkânsızlıkları halinde temsil edilebilme fırsatı verilmiş olmalıdır.

d. Kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Âkit Tarafın ülkesinde aynı muhakeme usulü çerçevesinde ve aynı taraflar arasında, daha önceden verilip kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.

e. Kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Âkit Tarafın yargı organlarında açılmış aynı taraflara, aynı sebebe ve aynı konuya dayanan bir dava bulunmamalıdır.

f. Karar, tanınması ve tenfizil talep edilen Âkit Tarafın kamu düzeni ile hukukî düzenin temel prensiplerine uygun olmalıdır.

Madde 19

1. Kararların tanınması ve tenfizine ilişkin talep aşağıdaki belgelerle doğrudan talepte bulunulan ülkenin yetkili mahkemesine yapılacaktır.

2. Talebe aşağıdaki belgeler eklenir:

a. Kararın kesinleşmiş olup, icra kuvvetini haiz olduğunu tevsik eden bir belgeyle aslına uygunluğu tasdik edilmiş bir sureti,

b. Aleyhinde karar alınan ve davaya katılmayan tarafın usulüne uygun surette mahkemeye davet edildiğini ve kendisini savunma imkanı bulunmadığından mahkeme önünde muteber şekilde temsil olunduğunu tevsik eden bir belge,

c. Bu maddenin yukarıda belirtilen (a) ve (b) talep edildiği Âkit tarafından dilinde veya İngilizce yapılmış tasdikli tercümeleri.

Madde 20

1. Kararların tanınması ve tenfizine mütedair usule, tanıma ve tenfizin talep edildiği Âkit Tarafın kanunu uygulanır.

2. İşbu Anlaşmanın uygulanmasında, tanıma ve tenfizin talep edildiği makam, davanın esası ile bağlı olup, sadece bu Anlaşmada belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini inceleyecektir.

Madde 21

Bu Anlaşmanın kararların tanınması ve tenfizine ilişkin hükümleri. Âkit Tarafların, adli bir icra işlemi sonucu elde edilen para ve eşyanın yabancı bir ülkeye transferi ile ilgili iç mevzuatına hâlel getirmez.

KISIM III NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 22

İşbu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek sorunlar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 23

1. İşbu Anlaşma onaylanacak ve Onay Belgeleri Zagreb'te teati edilecektir.
2. İşbu Anlaşma Onay Belgelerinin teatisinden otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 24

1. İşbu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, Âkit Taraflardan her biri herhangi bir tarihte diğer Âkit Tarafa bildirmek kaydıyla Anlaşmayı feshedebilir.
2. Fesih, diğer Devletin böyle bir bildirim almasından 6 ay sonra geçerlilik kazanacaktır.
3. İşbu hükümlerin kanıtı olarak. Âkit Tarafların yetkili temsilcileri Anlaşmayı imzalamış ve mühürlerini tatbik etmişlerdir.

İşbu Anlaşma, Ankara'da 1999 Şubat ayının Onuncu günü, Türkçe, Hırvatça ve İngilizce dillerinde, ikişer nüsha ve her biri esas metin olarak düzenlenmiştir. Metinlerin farklı yorumlanması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

Prof. Dr. Selçuk ÖZTEK

Adalet Bakanı

HIRVATİSATN CUMHURİYETİ ADINA

Mate GRANIC

Dışişleri Bakanı